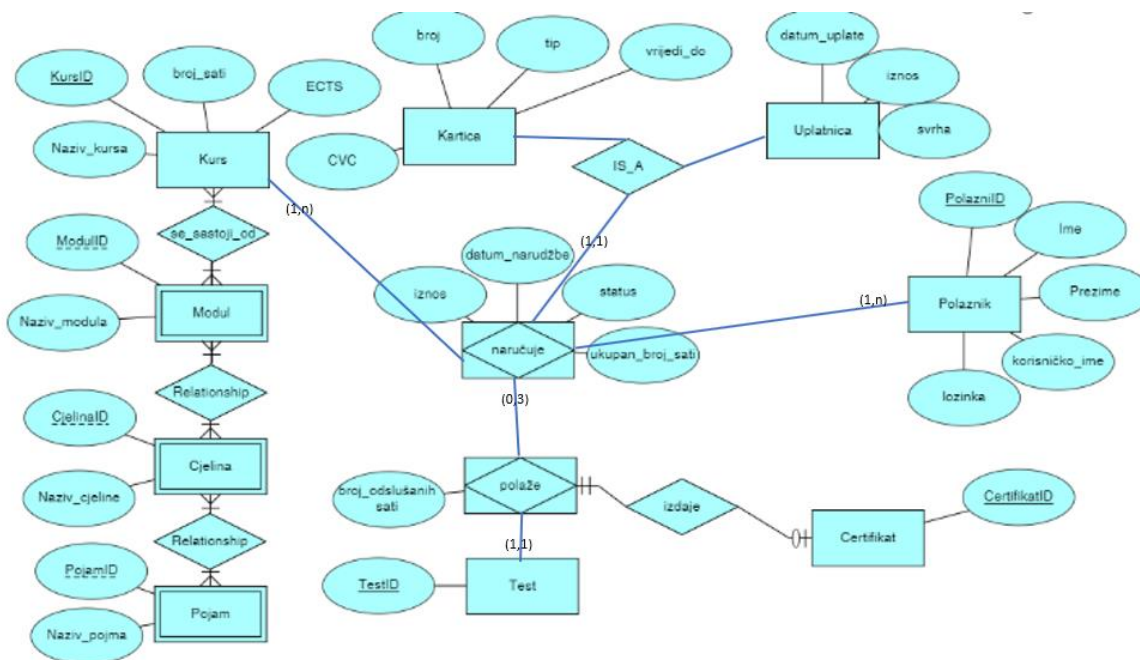

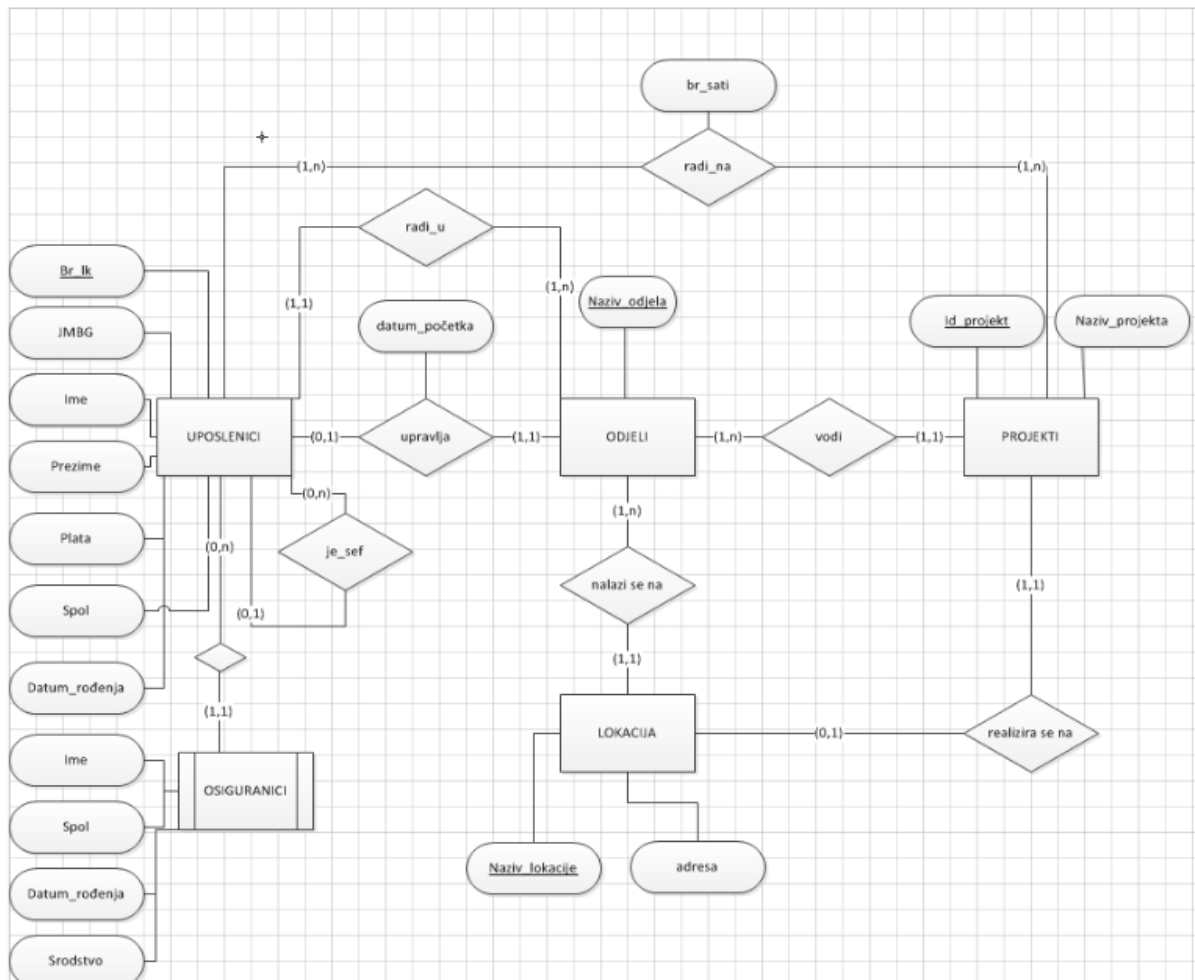
1. (50 bodova) Za sljedeću specifikaciju korisničkih zahtijeva dati prijedlog ER dijagrama.

Potrebno je implementirati on-line prodavnicu kurseva iz oblasti informacionih tehnologija. On-line kursevi su kreirani i potrebno ih je pohraniti centralizirano, te putem Web korisničkog sučelja omogućiti polaznicima učenje. Kursevi se sastoje od tematskih modula, tematski moduli od tematskih cjelina, a tematske cjeline od nastavnih pojmova. Moduli obavezno pripadaju jednom ili više različitih kurseva, cjeline modulima, a pojmovi cjelinama. Osnovne osobine kursa su: kod kursa, naziv kursa, broj sati, broj ECTS. Polaznik kursa ili student može naručiti više kurseva. Svaki student se registrira na sistem i tom prilikom se evidentira njegovo ime i prezime, korisničko ime, lozinka i dodjeljuje mu se identifikacioni broj. Osnovni podaci o narudžbi svakog kursa (uključenje u kurs) su datum, broj odslušanih sati kursa i status (samo za učenje, učenje i certificiranje). Narudžba može da sadrži više kurseva te je za svaku narudžbu potrebno izračunati ukupni iznos i ukupan broj sati naručenih kurseva. Narudžba se može platiti na više načina: kreditnom karticom (bitni podaci su broj, tip i datum prestanka važenja i CVC code) ili uplatnicom (datum uplate, iznos, svrha). Polaznik sluša kurs. Nakon svakog modula student radi test evaluacije i po završetku učenja kursa student radi finalni test. Da bi studentu bio dodijeljen certifikat potrebno je da položi evaluacijske testove za svaki modul, kao i finalni test. Student ima mogućnost 3 puta ponoviti svaki test. Ukoliko jedan test ne položi iz trećeg pokušaja, može dalje slušati kurs, ali ne može biti certificiran.

UNIVERZITET „DŽEMAL BIJEDIĆ“
FAKULTET INFORMACIJSKIH TEHNOLOGIJA
MOSTAR

2. (30 bodova) Prevesti ER dijagram sa slike u relacioni model podataka.

S={Uposlenici(br_ik, JMBG, Ime, Prezime, plata, spol, datum_rođenja, Naziv_odjela),
 Osiguranici(br_ik, Ime, spol, datum_rođenja, srodstvo),
 Odjeli(Naziv_odjela, br_ik, datum_početka),
 Je_šef(br_ik_radnika, br_ik_šefa),
 Projekti(ID_projekt, naziv_projekta, Naziv_odjela, Naziv_lokacije),
 Radi_na(br_ik, ID_projekt, br_sati),
 Lokacija(Naziv_lokacije, adresa, Naziv_odjela)
 }

I={ Osiguranici[br_ik]C Uposlenici[br_ik],
 Uposlenici[Naziv_odjela]C Odjel[Naziv_odjela],
 Je_šef[br_ik_radnika]C Uposlenici[br_ik],
 Je_šef[br_ik_šefa]C Uposlenici[br_ik],
 Radi_na[br_ik]C Uposlenici[br_ik],
 Radi_na[ID_projekt]CProjekti[ID_projekt],
 Odjeli[br_ik]C Uposlenici[br_ik],
 Projekti[Naziv_odjela]C Odjeli[Naziv_odjela],
 Projekti[Naziv_lokacije]C Lokacija[Naziv_lokacije],
 Lokacija[Naziv_odjela]C Odjeli[Naziv_odjela]
 }

UNIVERZITET „DŽEMAL BIJEDIĆ“
FAKULTET INFORMACIJSKIH TEHNOLOGIJA
MOSTAR

3. (20 bodova) Ako je R relaciona šema za koju vrijedi skup funkcionalnih ovisnosti F:

$R(A, B, C, D, E)$

$F = \{CD \rightarrow E, AE \rightarrow B, B \rightarrow D, D \rightarrow A, A \rightarrow C\}$

a. (10 bodova) Odrediti ključeve kandidate od R i primarni ključ od R.

Kandidati za ključ su: AE i BD. Bilo koji od ova dva kandidata mogu biti PK.

b. (10 bodova) U kojoj normalnoj formi se nalazi relaciona šema R u odnosu na F(OBRAZLOŽITI ODGOVOR)?

R se nalazi u 1NF, jer postoje parcijalne funkcionalne ovisnosti o ključu. Npr. Ako je AE primarni ključ, atribut C ovisi o dijelu ključa $A \rightarrow C$.

Rješenje:

a. Kandidat za ključ je AE, jer: $AE \rightarrow B, B \rightarrow D \text{ i } D \rightarrow A, A \rightarrow C$

b. Kandidat za ključ je AE, jer: BD jer $B \rightarrow D, D \rightarrow A, A \rightarrow C, CD \rightarrow E$

Bilo koji od kandidata za ključ da odaberemo za primarni ključ, R se nalazi u 1NF jer postoje parcijalne funkcionalne ovisnosti o ključu. Npr. Ako je AE primarni ključ, $A \rightarrow C$ je parcijalna funkcionalna zavisnost ili ako je primarni ključ BD, onda je $D \rightarrow A$ parcijalna funkcionalna zavisnost.